

**VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS
TARYBOS NACIONALINIO SUSIVIENIJIMO GRUPĖ**

Vilniaus m. savivaldybės Administracijos direktoriui Adomui Bužinskui

Kopija: Vilniaus m. savivaldybės merui Valdui Benkunskui

Vilniaus m. tarybos nariui Vytautui Sinicai

2024-09-18

**DĖL TEISINIO PAGRINDO SUNAIKINTI ATMINIMO LENTĄ KAZIUI ŠKIRPAI,
PAKARTOTINIS REIKALAVIMAS**

Partija Nacionalinis susivienijimas (toliau- **Nacionalinis Susivienijimas**) gavo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus A. Bužinsko (toliau- **Direktorius**) 2024-09-10 atsakymą Nr. A121-25232/24(2.1.19E-TAR) (toliau- **Atsakymas**) į Nacionalinio susivienijimo 2024-07-23 prašymą pateikti Lietuvos apeliacinio teismo prašymą bei Vilniaus miesto savivaldybės atstovų kreipimusis/nurodymus su atitinkamais metaduomenimis, siekiant nustatyti Lietuvos apeliacinio teismo rašto autentiškumą bei atminimo lentos nukabinimo aplinkybes (toliau-**Prašymas**).

Jame Direktorius neatsakydamas į pateiktą Prašyme reikalavimą pateikti minėtus duomenis nurodo, neva Atminimo lenta (turima galvoje Lietuvos laisvės kovų didvyrio K.Škirpos atminimo lentą) (Toliau - **Atminimo lenta**) buvo pakabinta ant Lietuvos apeliacinio teismo pastato nesilaikant teisės aktuose įtvirtintų procedūrų, todėl Atminimo lenta neva buvo pašalinta teisėtai.

Tačiau pažymime, kad:

Pirma, Direktorius atsisakymą teikti informaciją Nacionaliniam susivienijimui dėl kurių asmenų davusių nurodymus yra sunaikinta Atminimo lenta, motyvuoja, esą Nacionalinio susivienijimo pirmininkui už neteisėtą atminimo lentos pakabinimą buvo surašiusi administracinį nurodymą, esą savivaldybės tarybos Etikos komisijoje yra atliekamas tyrimas dėl savivaldybės tarybos nario Almanto Stankūno veiksmų, susijusių su dalyvavimu neteisėtai pakabinant Atminimo lentą, esą minėtų institucijų atliekami tyrimai rodo, jog tiriamos ir vertinamos yra ne Atminimo lentos nukabinimo, o neteisėtos Atminimo lentos pakabinimo aplinkybės.

Visgi pabrėžtinai atkreipiame dėmesį, kad **Nacionalinis susivienijimas Prašyme kelia** ne Atminimo lentos pakabinimo/nuėmimo teisėtumo klausimą, o **Atminimo lentos sunaikinimo, t.y. intelektualinės nuosavybės sunaikinimo ir materialinės žalos padarymo Nacionaliniam susivienijimui klausimą**. Todėl Direktorius Atsakymas yra niekinis, nes jame nėra duomenų ir nėra atsakyta į Nacionalinio susivienijimo Prašyme pateiktą klausimą - kurio savivaldybės atstovo nurodymu buvo sunaikinta Atminimo lenta ant Lietuvos apeliacinio teismo pastato.

Antra, Atsakyme Direktorius skelbia verdiktą, esą nėra ginčo dėl to, kad Vilniaus miesto savivaldybė ir Lietuvos apeliacinis teismas nebuvo davę savo sutikimų pakabinti Atminimo lentą,

todėl Atminimo lenta buvo pašalinta teisėtai *inter alia*, laikantis teisėje galiojančio principo, kad iš ne teisės negali atsirasti teisė (*lot. ex injuria jus non oritur*). Atkreipiame dėmesį, kad Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pareigybė ir pats Direktorius nėra teisingumą vykdanči institucija. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ši prerogatyva suteikta išskirtinai teismams (Konstitucijos 109 str.). Taigi spręsti, ar Atminimo lenta buvo pakabinta teisėtai/neteisėtai gali ne Direktorius, o tik teismas.

Trečia, bet kurio savivaldybės atstovo (net ir Direktoriaus) vienašališkas kitų juridinių/fizinių asmenų veiksmų teisėtumo/neteisėtumo vertinimas nesuteikia savivaldybės atstovui arba Direktoriui absoliučiai neribotų teisių savo laisva nuožiūra net ir kompetencijos ribose vykdyti menamą teisingumą, pažeidžiant Lietuvos Respublikos įstatymus ir teisės aktus.

Pažymime, kad Lietuvos teismų praktikoje akcentuojama, jog taikant bet kokią valstybės prievartą, būtina laikytis konstitucinio proporcingumo principo, reikalaujančio asmens teisių neriboti daugiau, nei tai būtina demokratinėje visuomenėje. Tarp padaryto teisės pažeidimo ir už šį pažeidimą nustatytos nuobaudos, siekiamo tikslo ir priemonių šiam tikslui pasiekti turi būti teisinga pusiausvyra:

1. Atkreipiame dėmesį, kad proporcingumo principas reiškia, jog valdžios institucija **turi imtis tik tų priemonių, kurios yra griežtai būtinos jos funkcijoms vykdyti**, siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir kurios yra tinkamos bei būtinos teisėtiems tikslams pasiekti. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) yra nurodęs, jog tuo atveju, jei galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, turi būti pasirenkamas švelniausias ir mažiausiai ribojantis galimas veikimo būdas.
2. Proporcingumo principas Lietuvos teisėje kartu yra ir nacionalinis, ir tarptautinės teisės principas, kurį Lietuva privalo taikyti dėl stodama į Europos Sąjungą bei prisijungdama prie tarptautinių organizacijų, konvencijų (tokių kaip EŽTK) priimtų įsipareigojimų. Jis yra išplėtotas ESTT praktikoje, kurioje numatyta, kad proporcingumo principas – tai bendrasis ES teisės principas. Jis taikomas visur, kur galioja ES teisė¹. Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (8, 9, 10 ir 11 straipsniuose,) yra aiškiai nurodyti teisėti laisvių suvaržymo pagrindai, tokie kaip valstybės, visuomenės saugumas, būtinumas demokratinėje visuomenėje. Proporcingumą Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) lygina su protingumu. Jis nurodo, kad šis kriterijus taip pat reiškia, jog „tam tikrais atvejais pernelyg griežtas ir mechaniškas įstatymo taikymas gali iškreipti tuo įstatymu siekiamą tikslą ir reikšti piktnaudžiavimą administraciniais įgaliojimais“. Vadovaudamasis Europos Teisingumo teismo (ETT) praktika (pvz., byloje C-331/88 *The Queen v. Minister for Agriculture, Fisheries and Food, ex p FEDESA and others*), LVAT nurodo, kad „ETT [...] yra pabrėžęs, jog kiekvieno ribojimo teisėtumas priklauso nuo to, ar draudžiančios priemonės yra tinkamos ir būtinos teisės akto numatytiems tikslams pasiekti. Tada, kai reikia pasirinkti vieną iš kelių priemonių, išeitis turėtų būti mažiausiai komplikauta priemonė, o atsiradę nuostoliai negali būti neproporcingi pasiektiems tikslams“.
3. Šiuo atveju akivaizdu, kad yra pažeistas ne tik proporcingumo principas. Direktoriaus išvada, kad Atminimo lenta buvo sunaikinta, nes esą ji buvo pakabinta neteisėtai, suponuoja prielaidą, jog savivaldybės atstovai gali duoti panašius nurodymus naikinti bet kokį asmens turtą, kuris, jų nuomone pastatytas ar pakabintas yra neteisėtai. Vadovaujantis tokia prielaida galima manyti, kad savivaldybės atstovai gali duoti nurodymus naikinti, vaizdžiai tariant, „utilizuoti“ savininkų automobilius dėl jų parkavimo Vilniaus mieste draudžiamose zonose. Analogiškai vadovaujantis ta pačia logika be teismų sprendimų vien tik savivaldybės atstovų nurodymu gali būti fiziškai sunaikintas bet kuris pastatytas statinys (namas ar kitas nekilnojamas turtas) draudžiamoje miesto teritorijoje, nes tai suponuoja Direktoriaus įsitikinimas, jog iš ne teisės negali atsirasti teisė (*lot. ex injuria jus non oritur*). Akivaizdu, jog tokia minėto valdininko logika prieštarauja protingumo kriterijams, o savivaldybės atstovai, davę nurodymus sunaikinti Atminimo lentą, padarė ne administracinį nusižengimą ar pažeidimą, o

¹ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas. 1977 m. spalio 19 d. sprendimas *Ruckdeschel and Others prieš Hauptzollamt Hamburg-St Annen*, sujungtos bylos 117/76 ir 16/77, Rink., 1977, p. 2237, 15 p

baudžiamąjį nusikaltimą, sankcijas kuriam numato Lietuvos Respublikos Baudžiamasis kodeksas (Turto sunaikinimas ar sugadinimas).

Šiuo atveju Atminimo lentos - Turto sunaikinimas reiškia neproporcingus savivaldybės administracijos veiksmus ir jos atstovų padarytą žalą Nacionaliniam susivienijimui.

Todėl pakartotinai prašome nurodyti ir pateikti Nacionaliniam susivienijimui Lietuvos apeliacinio teismo prašymą bei Vilniaus miesto savivaldybės atstovų kreipimusis/nurodymus su atitinkamais metaduomenimis, siekiant nustatyti Lietuvos apeliacinio teismo rašto autentiškumą bei atminimo lentos nukabinimo aplinkybes.

Nacionalinio susivienijimo grupės Vilniaus m. taryboje vardu

Almantas Stankūnas